

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre . . . . . 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetmények:
 3 hasábos petsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirtetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Újváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Uj rend.

Apáinktól örököltük, hittük, vallottuk és hirdettük azt a vérünkbe vált közjogi axiómát, hogy a vármegye az alkotmány legerősebb bástyája. Ezen a bástyán belül ápolt, féltékenyen őrzött tradíciók alapján fejlődött azután ki egy speciális közigazgatási rendszer, amely magyar volt minden ízében s amely a szabadságharc után bekövetkezett szomorú időkig meg is tette azt a szolgálatot, amelyet tőle a nemzet várt.

Ennek a közigazgatási rendszernek alapja volt a szokásjog, sarokköve a tekintély, vezérfonala a hazafiság, zászlója a becsület.

Az absolutismus alatt ránk oktrojálták a német szisztémát. A bezirker mindenhatósága lépett a patriarchális hagyományok alapján álló alispánok, szolgabírák helyére s gyűlöletes aprólékoskodással avatkozott bele az osztrák hivatalnok az élet mindennapi legapróbb kérdéseibe is és paragrafusra huzta a polgár minden mozdulatát.

Mikor újra felvirradt a szabadság hajnala, a nemzetnek természetesen a legelső dolga volt megszabadulni ettől a nyügtől; visszaállítani a tradicionális vármegyét. Csakhogy az osztrák rendszer itt hagyta a nyomait. A viszonyok akkorát változtak,

hogy a régi alapokat már ki kellett szélesíteni s elhelyezni egymás mellett a régi vármegyét s az új rend által követelt alkotásokat.

A gyors munkában nem értek rá distingváltni. Így esett, hogy a vármegye berendezése egy sajátos konglomerátum lett. A legnagyobb hiba volt az, hogy a régi megyei intézményekből is átvettünk mindent, jót is, rosztat is; az osztrák rendszerből azonban csak a rosztat ragadt ránk. Ami abból jó volt, mert volt a német közigazgatási rendszerben sok jó is, azt még akkor nem tanulták meg.

Az alkotmány visszaállításának idejében a vármegye bizony úgy nézett ki, mint a magyar diszbe öltözött dalia sujtásos eszmáján a kalucsni, vagy a kuruc hajdu kezében a paraplé.

A fejlődés folytonossága az abszolút idő alatt megszakadt s a vármegye és ezzel a magyar közigazgatási rendszer éppen abban az időben nem élt, nem alakulhatott, mikor a jobbágyság eltörlése folytán megváltozott viszonyokhoz kellett volna idomulnia.

A vármegyének csak tradíciói maradtak a régié; a keret ép, de a kép megváltozott.

A régi önkormányzati jogok elhalványultak, mert a kor iránya, a gazdasági,

politikai és kulturális fejlődés a centralizációt sürgeti, követeli. Allami feladattá vált a közigazgatás s az élet, a társadalom szélesebb alapon való elhelyezkedése, a modern felfogás a partikulárismust nem türi.

Nem türi még a formában sem.

Magyarországon pedig még ma is akkora a partikularismus, hogy minden vármegyében ugyszólván más alakja volt a hivatalok berendezésének; nem vágnak össze még a hatáskörök sem.

Fent és alant régóta sürgetik már a reformot, de a gyökeres átalakulás még mindegyre késik. Egy lépéssel azonban nem sokára előbbre leszünk: legalább az eljárási szabályok egyöntetűek lesznek az egész országban.

Eddig minden vármegye maga alkothatta meg ügykezelési szabályait, vagy ha megelégedett az ősi szokások alapján kifejlődött gyakorlattal, ügyrendet nem is csinált. A formákra általános szabály nem volt. Széll Kálmán belügyminister a formák tekintetében fennálló partikularizmus helyére egyöntetű ügyrendet akar léptetni, amelynek tervezetét egy nagy ankét, amelyen sok gyakorlatilag is képzett férfi vett részt, megvitatta; elejétől végig megbirálta.

TÁRCA.

A primadonna papagálya.

Esős októberi nap volt. A primadonna unottan hevert a medvebőrös kanapén. Rendszerint szép szalonja néptelen volt; az egyetlen vendég Ósz Béla, nem ment vendég számba.

Kettőjükön kívül még csak élőlény volt a szalonban: Kokó a papagály. Már évekkal ezelőtt kapta ajándékba a diva. A huncut madár már akkor kitűnően tudott beszélni. Meg volt az a ritka tulajdonsága, hogy hallomás után a leghivebb hangsúlyozással megtanult egyes szavakat, főleg ha többször hallotta őket. Bele is beszélt minden diskurzusba.

A szönyeges szalon sok epedésnek volt tanuja. Sokan vallottak itt szerelmet a divának s a sok sablonos vallomás miatt oly egyforma volt, mint a rájuk adott válasz: a diva gunyos csengő kacagása és e szavak: Menjen maga bolond! Kokó megjegyezte magának a vallomások tónusát, mert sokszor hallotta a választ s gyakorta előbb kacagta el magát és kiáltott bele, mint urnője.

A mai esős délután esőndje valami esodás módon unalmas, szinte sivár volt; az ősz szürke szárnya mindenre ráborult, mindent félős homályba burkolt. Szürke volt minden, az ég, a föld a

levegő, a köd, az eső és szürke az a szikár magas fiatalember, Ósz Béla, aki az ablaknál állt és bámulta az esőcseppek hullását. Ki ösmerte Ósz Bélát, az ő bensőjét? Senki. Még a primadonna sem, akivel legtöbbit volt együtt. S ezért mondta mindeki rá: esőndes jó fiu, nem sok vizet zavar. Csőndesnek esőndes volt mindig ez az öreg fiatalember. De szemében ott égett valami misztikus, talányos csillogás, valami bujkáló lidércfény, amely fel-fel villant olykor; sugarai elementáris erővel, foszforos ragyogással tütek oda egy pontra. Azután ismét kialudtak s szeme látszólag kifejeztelenül, de mindig élesen pillantott előre.

Az öreg fiatalember sohase járt sehova, de ott volt a divánál minden nap, minden estélyen, minden előadáson, ha játszott, olykor öltözőjében: de mindig egyforma volt, esőndes változatlan, de udvarias, előzékeny. A diva meg volt róla győződve, hogy törhetlen hűségű barátja. Többre nem volt kíváncsi. Ma azonban nagyon unatkozott s ehhez nem volt hozzászokva. Körülnézett, mivel töltte az időt s szeme megakadt az ablaknál melázó Ósz Bélán. Egy pillanat s a szép asszony már kieszelte, hogy mivel üzze el egy délután unalmát. Odaszólt a esőndes fiuhoz:

— Hallja, Ósz beszéljen nekem valamiről!

— Miről? Csak parancsolnia kell s én engedelmeskedem.

— Engedelmeskedik? Igazán engedelmeskedik? Becsület szavára fogadja, hogy valót beszél, amire én kíváncsi vagyok?

— Ha éppen kívánja, becsületemre fogadom, hiszen tudja, hogy én szolgálatkész hive vagyok.

— Na majd meglátom; hát mondja meg nekem, mi köti hozzá már évek óta, de őszintén, igazán mondja meg: barátság vagy szerelem?

Ósz Béla olyan lett mint a fal.

Majd tompa hangon kérdezte:

— Meggondolta, hogy mit kér asszonyom? Maga olyan okos, hát mondja meg, meggondolta-e és kívánja-e?

— Persze meggondoltam s hát maga becsület-szavát adta.

Egy pillanatig némán néztek egymásra. Ósz Béla szemében felvillant a láng, de csak egy pillanatra. A esőndes fiu azután felsóhajtva szólt:

— Legyen! Tudja meg hát asszonyom, hogy a szerelem csatol önhöz, a szerelem, amely az én legdrágább kincsem, egész énem, éltetőm, boldogságom, szenvedésem, üdvösségem — mindenem. Igen a szerelem, amelyet ép ezért féltve őriztem mindig, mert szentnek tartottam s nem pedig arra valónak, hogy a reménytelensége miatt kikacagják. Mit tudja ön azt asszonyom, hogy mennyire fáj egy könny, amely neveltség?

Az ügyrend tervezete még nem került nyilvánosságra; ahhoz hozzászólni pedig a gyakorlatban való kipróbálás előtt időelőtti. Szakfériak azonban azt állítják, hogy pontos, világos utasításokat tartalmaz s feltétlenül megfogja honosítani a közigazgatási hivatalokban eddig nélkülözött rendszerességét és egyöntetűségét.

A magyar közigazgatás nehézkes. Az élet követelményeivel nem számol; a felekre nézve zaklató; másrészt erőtlensége a nemzeti és társadalmi érdekeket istápolni, szolgálni nem tudja. A hivatalok valóságos akta gyárak s a tultengő bürokratizmusban elvesz a lényeg.

Kétségtelen, hogy egy pontos, mindegyre kiterjedő ügykezelési szabályzat sok bajon fog segíteni, de jó közigazgatást teremteni nem tud. Nem csupán az egyöntetű formák hiánya a forrása a bajoknak, hanem rossz maga a rendszer, amely az autonómia és állami közigazgatás szerencsétlen összekeverése.

A legfontosabb feladat volna a közigazgatás szerveinek a közigazgatott néphez való közelebb vitele; a közvetlen érintkezés megkönnyítése s a községi önkormányzat kiszélesítése. A dolog természete azt hozza magával, hogy a műveltség terjedésével, az állami belső rend megszilárdulásával lépésről-lépésre fontosabb ügyek utaltassanak a legelső fokú közigazgatási faktorokra s mindinkább feleslegessé tétessék a legmagasabb fokú vezényletre hivatott kormányzatnak a legapróbb dolgokba való beleszólása.

Az országgyűlésen sokszor hangzott fel az a panasz, hogy sok a közigazgatási tisztviselő; a tisztviselők pedig zugolódanak, hogy lehetetlen meggyőzni a napról-napra szaporodó munkát. Az új ügykezelési szabályok pedig nemcsak hogy keves-

Ezért őríztem meg mindig a titkomat. De ön most elkérte tőlem játéka, egy délutáni unalmának elűzésére? Hát igazság ez?

Ósz Béla elhallgatott. Szemében kicsapott a lidérefény és a kárhozat tűzének emésztő hevével szegződött oda a szép asszonyra, aki mosolyogva kérde:

— Nos aztán?

— Nos aztán! Mindig azt gondoltam asszonyom, hogy ennek a vergődésnek két vége lehet. Az egyik, hogy bele fogok halni s akkor az utolsó pillanatban odahivatom önt majd halottas ágyamhoz, megvallani önnek, hogy szerettem egy fiatal életet keresztül hiven, igazán, boldogtalanul. S ön majd letörli a halálos verítéket homlokomról, megcsókol és én egy élet szenvedéseért megjutalmazva, boldogan halok meg.

— S a másik vég? Kérdé kíváncsian.

— A másik vég egy kaland, asszonyom, amely talán az életembe kerül, de megéri ezt a gyötrelmes életet. Jól értem meg asszonyom, egy kaland. Ön elvette tőlem a szívemet játékszerűl, összetörte, ime mosolyogva eltörte. Nos ezzel nincs vége. Én nem adom ingyen, nagy ára van. Fizessen asszonyom!

Ósz Béla közelebb lépett a szép asszonyhoz, ki megdöbbenve emelkedett fel a pamlagraól, de aztán nyugodtan kérde?

— Mit akar?

bítenék a bürokratikus teendőket s ezzel a létszám csökkentését, a tisztviselők túlterhelésének megszüntetését lehetővé tennék, hanem alig hihető, hogy azokat a mostani létszámmal végre is lehessen hajtani.

A közigazgatás egyszerűsítésének jelszava alatt eddig még csak szaporodott az írásbeli munka, s addig, amíg az önkormányzati és állami közigazgatás határai szigorúan megszabva nem lesznek, amíg a hatáskörök a régié maradnak, a kormány minden jóakarata és gondos munkája mellett sem várható gyorsabb és jó közigazgatás, bármily pontosan betartassanak is a külső formákra vonatkozó szabályok.

Az általános reform azonban — úgy látszik — még messze van; a javításnak még csak első lépéseit tették meg s majd a gyakorlat bebizonyítja, mennyit használ a precíz forma a mai rendszer mellett.

Az érettségiről.

(I) Mindnyájan tudjuk, a tanárokat sem véve ki, hogy az érettségi vizsgálat előtt olyan lelki kinokat, testi sanyargatásokat kell kiállni a szegény tanulóknak az esetleges megbukás félelmetes réme miatt, a mi talán a siralomházi keservekhez hasonlítható.

Komoly emberfővel és higgadt megfontolással visszagondolva arra a torturára, amit fiatal korunkban a mumussá felfújt érettségiről való rettegetés miatt át kell szenvednie a szegény gimnázistának: valóban szükségesnek látjuk, hogy a német tanítási rendszernek ezt az elavult és minden komoly gondolkodó által elítélt abszurdumát végre-valahára kiküszöböljük, vagy legalább okszerűen reformáljuk.

Évről-évre megismétlődnek a jogos panaszok az érettségi vizsgálat mai módja ellen; szomorú esetek leírásával telvük a lapok; mind hangsúlyosabban nyilvánulnak meg a szülők panaszai: nem lehet tehát tovább némán eltűrni azt, hogy ezen elavult és rosznak bizonyult rendszer igája

— Önnek az enyémnek kell lennie asszonyom, tüstént, azonnal, érti?! Ha belehalok is, így lesz.

Ismét közelebb lépett, mire a szép asszony a szalomból bemenekült budoárjába s a suhogó függönyök között a esengőt keresve szól:

— Takarodjék!

— Takarodjam? Ne higgye, hogy ki fog dobogni, mint egy közönséges toladódot, ne is esöngessen, mert amint egy harmadik személy belép ide, én itt az ön szemé előtt lövöm agyon magamat.

Kivette fénylő buldog-revolverét s felhuzva a kakast, homlokának szögezte. A diva rémülten, megsemmisülten roskadt a kerevetre. A fiu letéve pisztalyát, térden csuszott oda hozzá s fejét ölébe hajtotta. A mámor eltévesztett percében azt hitte, végre boldog s felpillantott, keresve asszonyában egy jelét annak, amit ő érzett e pillanatban. A szép arcon pedig most közöny, a kellelenség, sőt az undor kifejezése ült.

Ósz Béla felugrott ennek láttára. Egy pillanatig merően nézte az asszonyt, azután a keserűségtől megtörve, mint egy koncától elvert kutya indult kifelé.

Miközben a szalónon kullogott keresztül, Kokó gunyosan elkacagta magát s utána kiállt:

— Menjen maga bolond.

Nemeskéri Kiss József.

alatt tovább is görnyedjenek a vizsga félelmétől agyonsanyargatott tanulók.

A nálunk dívó — kétségtelenül régi német mintákra épült — vizsgamódszernek jellemvonásai, kétséges előnyei és elvitázhatatlan hátrányai sokszorozódva jegecesednek ki a vizsgák vizsgája, az ugynevezett *érettségi vizsgálatnál*.

A diákság körében tudvalevőleg kegyetlen hire van ennek az érettségi vizsgának. A diákfantázia valóságos mumusként emlegeti ezt a vizsgálatot, amelyen főigazgatók és miniszteri biztosok jelennek meg a diákság nem kis rémületére. Már hónapokkal megelőzőleg a diákhagyományok és számos esetben maguk a tanárok vállvetve riasztgatják az érettségi felé közeledő tanulókat, akiknek idegeit kétségtelenül ingerlik ezek a riasztgatások, úgy hogy még az erősebb idegzetű tanulók is szinte eltikkadt idegekkel és rettegve lépnek az érettségi vizsgálatra.

A mi paedagogiai mintaállamunkban, Poroszországban éppen azért már kezdenek is lemondani róla. A német paedagogusok meggyőződtek arról, hogy az intelligenciális pályákon levők idegessége jobbára az ilyen érettségire való készülődéssel kezdődik. Szinte mondható, hogy az intelligencia idegességének alapját gyakran az érettségi vizsga veti meg. Ami utóvégre nem nem is esuda. Az érettségivel nyole esztendő tanulmányait akarnák összefoglalni. Ez ugyan magában lehetetlenség és csak külsőleg foglathatni össze pár hónap alatt nyole évi tanítás eredményét. Elvégre is ha nyole év nem veszett el haszontalanul, akkor a nyole év nevelési és tanítási eredményének élnie kell a tanulóknak intelligenciájában. Ha nem él benne, akkor hiába való a pár havi összefoglalás, ezzel az összefoglalással amugy sem táplálódik az intelligencia, hanem pusztulnak vele az idegerők.

Mennyivel üdvösebb ennél a francia rendszer, amelylyel már a németek is kezdenek megbarátkozni.

A francia középiskolákban nincs érettségi vizsgálat. Az utolsó osztályt éppen úgy fejezi be a diák, mint az előbbieket. Se több, se kevesebb, mint más esztendőben.

Ha aztán a diák egyetemre akar jutni, főlvetelre jelentkezik az egyetemi hatóságnál, megjelöli a fakultást, a melyre pályázik s akkor az egyetemen vizsgálják meg, bir-e egészen kellő intelligenciával, illetőleg előzetes képzettséggel, hogy a fakultásba beléphessen.

Nem tankönyvek adatait faggatják ki ott a diákból, hanem általános előképzettséget és intelligenciát vizsgálnak. Erre a vizsgálatra nem kell készülnie a diáknak, nem is tud rá készülni. Viszont a baccalaureatust (érettségiről) megadó egyetemi tanárok általános szempontokból bírálhatják meg a jelentkezőket és nem teszi őket elfogulttá a diák középiskolai karrierje.

Persze ehhez a francia eredetű érettségihez arra való cenzorok kellenének az egyetemre. A cenzorokat is nevelni kell. A régi porosz rendszerről egy csapással nem lehet áttérni a francia rendszerre, melyet a modern német írók sok ily eszmével gazdagítottak. De az irányeszmét mi is bizvást befogadhatnánk, sőt be is kell fogadnunk. Az az eszmeáramlat, mely az érettségi ellen Németországban támadt, elküldi hozzánk hullámaikat. Akkor majd megindulunk mi is. S ha a paedagogusok makaeszkodnak, szemben találják magukkal az orvosokat, a modern paedagogiának e legjelesebb tanácsadóit, sőt mondhatom harcossait.

A jószágrendezés.

Aki a magyar mezőgazdaság mai állásáról helyes fogalmat akar alkotni, ne más országok viszonyaival, hanem saját régebbi állapotunkkal vessen össze. Ki az előbbi teszi, csak azt

fogja találni, hogy a magyar mezőgazdaság még gyermekkorát éli és nem fogja fontolóra venni, hogy a gyermek kötelességét hiven teljesítő gyermek nem kevésbé érdemi meg elismerésünket, mint a férfi tisztét végző férfi. Aki azonban hazánk multját ismeri és látja, hogy aránylag rövid idő alatt mily haladást tett, elismerésével bizonyára nem lesz tartózkodó.

Magyar mezőgazdaságról voltaképpen még nem régen szólhatni. Az előbbi őstermelés korszakában a talaj volt az egyetlen munkás elem és ez ugy azelőtt szabad jószág vala. Verbőczy idejében (1514) egy egész jobbágytelek annyit ért, mint egy esikötlan kanca, vagy egy tulok, vagy mint két tehén, vagy négy juh; pedig mily esekély lehetett még abban az időben egy kanca, vagy egy tulok ára. A török világban ugy látszik egyáltalában nem kellett a föld. Még 1736-ban és később is évenként 90forinton adott a fejmegyei eress uradalomban két — együtt mintegy 5—6 ezer hold területű jószág haszonbérbe, tehát holdja mintegy 1 krajeáron.

A föld esekély becséből, mely másfél századdal ezelőtt országsherte így volt, legjobban következtethetni, mily mostoha állapotban sinylett akkor a magyar mezőgazdaság. Másfél évszázad alatt azonban nagyon javultak ugyan a viszonyok, de azért még nincsenek mezőgazdasági viszonyaink teljesen rendezve.

Gazdasági rendszerünk gyanánt a három nyomású gazdaságot szokás említeni, mely helyett emitt két, másutt négy vetést is találni. Míg a paraszt földi szanaszét feküdtek vagy feküsznek a határban, csak addig volt vagy van határozott rendtartás, ez azonban voltaképpen csak az ugarra és tarlóra, nem pedig a vetés egymásutánjára volt vagy van szorítva. De ahol a paraszttörök kihasítatott, ott voltaképpen nem tartatik semmi rend a vetés egymásra következésében: vetnek, amit kedvük tart, kalászosra kalászos, kapás növényre kapás növényt, csak megteremjen.

Nagyobb jószágok és urodalmakon még ugy sem törődtek megszabott rendtartással. Gazdálkodásukban a legnagyobb önkény uralkodott. Sőt sok nagy jószágon ma sem sokkal jobban áll a dolog. Másokon ellenben rendezett viszonyokat találni és minthogy a magyar rónán a jószág oly esekély változatosságánál fogva kevés nehézségre bukkan az ember a beosztásnál és rendezésnél, a beosztást sokkal nagyobb tökélyben és összegben találni rajtuk, mint máshol. Ennek elérésére hazánkban oly folyamat szükségeltetett, melynek a mi mezőgazdaságunkban nincs neve. A jószágrendezést értjük. Ez alatt sokfelét szokás érteni és kivált mindazoknak a dolgoknak rendezését, miket jó gazdasághoz meg szokás kívánni. Képzelnünk már most egy magyar gazdaságot a mintegy nyolevan évvel mult időkből. A munkás a jobbágyból telt ki és igás barma is az uraságnak dolgozott, a ki gazdasági épületek, szerszámok és barommal nem birt, megszabott vetésforgás nem létezett; össze-vissza feküdt minden, amint a véletlen össze-vissza vetette és a legelő rendszeren az a nagy X. volt, mely azon darabon helyettesített, miből egyéb semmi áron nem akart válni. Ilyen helyt persze, hogy sok minden kellett a jószágrendezéshez, a legelő és szántóföld közti helyes arány létesítése, hol nem volt elég természetes legelő, takarmánytermesztés behozása, megszabott vetés-forgás megállapítása, a jószág felosztása alkalmas gazdasági területekre, ezeké majorokra, dülökre; szükséges gazdasági épületek építése, barom s eszközökbeli leltár beszerzése; elegendő munkás-telepítvények alapítása által való lekötése, utak, kutak és fasorokról való gondoskodás.

Az időbe való átmenet tömérdek tenni valóra bukkant és még ha akkor minden a legjobb

rendben volt volna is, még akkor is többé-kevésbé összeziláltak volna mindent az ujjabkori viszonyok.

A legelő feltörése a gazdaság súlypontját egészen máshová helyezte és a jószág új beosztását sürgette. A jobbágyág eltörlése pedig urasági épületek állítását követelte a eseléseknek a megszaporodott eseléség, ólaknak az igásjószág és felszernek az ujjonnan beszerzendő gazdasági eszközök számára. Munkások állandósításáról kellett gondoskodni, a jószágokon való telepítvények alapításával és a telepítvényesek közötti földkiosztással. Ez a megkívántató gazdasági eszközök és vanóbarom beszerzése lett az 1848-ra következett idő feladata és ha még ma sem oldá meg az ország teljesen e földadatot, ez elmaradás jórészen a mostoha körülményeknek tudható be.

Hivatalos-rovat.

Közhírré teszem, hogy a III-ad oszt. kereseti adó és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyetek adójára vonatkozó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstromok a városi adóhivatalnál 8 napon át, vagyis f. évi június hó 16-tól 23-ig bezárólag közszemlére ki vannak téve, a hol is a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zalaegerszegen 1902. június 15.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hirek.

Kinevezés. Dr. Réffy Zoltán zalaegerszegi kir. ügyész komáromi kir. ügyészre neveztetett ki. Hivatásának magaslatán álló munkás, érdemes tisztviselő részesült a jól megérdemelt előléptetésben. Dr. Réffy Zoltán tudásával, pihenés nélküli munkásságával, nemes gondolkodásával és rokonszenves fellépésével sok barátot és tisztelt szerzett magának, akik őszinte örömmel kívánták szeretését az új kir. ügyésznek.

Beiktatási ebéd. Legáth Kálmán zalaegerszegi esperes-plébános f. hó 15-én beiktatási ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak a különböző hivatalok, hatóságok fejei mintegy harminc-an. A kitűnő étel és italok ebéd alatt a legderültebb hangulatot keltették; pezsgő bontáskor a házigazda először a jelenvoltak lelkes éljenzése között dr. István megyés püspökre emelte poharát; ezt követte több felköszöntő, amelynek nagyobb része a szives házigazda életésére irányult; a társaság öt óra tájban kezdett szétoszlani.

Kanonoki kinevezés. Ő felsége a király a veszprémi székeskáptalan Jánosy Ágoston dulmi vál. püspöknek és örkanonoknak az éneklő, dr. Fehérváry József hantai prépostnak és székes-egyházi főesperesnek az örkanonokságra, Szalay Mihály zalai főesperesnek a hantai prépostságra és székesegyházi főesperességre, dr. Rédey Gyula somogyi főesperesnek a zalai főesperességre, Néger Ágoston pápai főesperesnek a somogyi főesperességre, Kranitz Kálmán següdi főesperesnek a pápai főesperességre, és dr. Rada István idősb. mesterkanonoknak a següdi főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyva, az ekként megüresedő mesterkanonokságot Peller Pál murakereszturi apátplébánosnak, továbbá ugyanazon székeskáptalanban Kranitz Kálmán kanonoknak a hévizi címzetes apátságot, dr. Rada István kanonoknak pedig a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett csöpőfői címzetes prépostságot adományozta.

Új kórházi orvos. Zalavármegye alispánja a nagykanizsai közokórháznál ujjonnan rendszeresített (bennlakó) orvosi állásra dr. Pollák Ernő gyakorló orvost, az izr. kórház orvosát nevezte ki.

Kirendelés. A m. kir. igazságügyminiszter a nagykanizsai kir. törvényszék területére vizsgáló bírót Véber Károly törvényszéki bírót, állandó helyettesül pedig Csesznák Miklós törvényszéki bírót rendelte ki.

Anyakönyvi helyettes kinevezése. A m. kir. belügyminiszter a galamboki anyakönyvvezetői kerületbe Duliczky Gyula segédjegyzőt anya-

könyvvezető helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasság kötésnél való közreműködéssel is megbizta.

Irodatiszt kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Kis Károly keszthelyi és Megyeresi Géza perlaki járásbírói irnokot irodatisztá nevezte ki.

Szentszéki ülnök kinevezése. A veszprémi megyés püspök Mészes Kálmán kiskomáromi plebánost szentszéki ülnöknek nevezte ki.

Tanítói kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Valigurszky Antal nagykanizsai állami polgári fiu-iskolai rendes tanítót a IX-ik fizetési osztály harmadik fokozatába, Bittera Béla alsólendvai állami polgári fiu-iskolai segéd-tanítót a X-ik fizetési osztály harmadik fokozatába rendes tanítónak nevezte ki.

Meghívó. A zalaegerszegi kereskedő ifjak önképző-egylete folyó hó 29-én (vasárnap) a „Kaszaházi kert”-helyiségében saját céljaira tekeversenynyel egybekötött zártkörű szórakoztató összejövetelt rendez. Belépő-jegy 1 K 20 f, családijegy 3 K (3 személyre.) Tekejegy 3 dobásra 30 fillér, kezdete délután 4 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a multság megtartásáról később intézkednek.

A vármegyei pénztárak és számvevőségek tudvalevőleg 1903. január 1-én államosítottak s a kir. pénzügyigazgatóságok, illetve adóhivatalokhoz osztatnak be. Ezzel a kir. pénzügyi hivatalok létszáma tetemesen emelkedik; nálunk pl. tíznél több tisztviselőt vesz át az állam a vármegye szolgálatából. Az új állami tisztviselőknek és hivataloknak elhelyezése azonban mindenütt nehézségekbe ütközött. A vármegyék, amelyeknek székházaiban rendszeren nemesak tulzsfult hivatalok, hanem főispáni, alispáni stb. lakások is vannak, előre örültek, hogy tisztviselőiket s hivatalaikat kényelmesebben helyezhetik el; a pénzügyigazgatóságok azonban nem tudnak helyet adni, mert az állami hivatalok is majdnem mindenütt szűk és elégtelen helyiségekben szorongnak. Nálunk is a helyiségek megvizsgálására kiküldött bizottság kijelentette, hogy a vármegye ódon háza nemesak az állami hivataloknak nem tud helyet adni, hanem központi megyei hivatalok elhelyezésére is elégtelen. A pénzügyi hatóságok főnökei még azt is elismerték, hogy a megyeház az államosított pénztárak és számvevőségek elhelyezésére alkalmatlan. Miután a pénzügyi palota szintén szűk, megpróbálták alkalmas bérházat szerezni, ami természetesen nem sikerült. A kérdés most már ugy nyert megoldást, hogy a pénztárak és számvevőségek ideiglenesen mégis a vármegye házában lesznek elhelyezve és pedig elfoglalják a régi épület földszintjének déli szárnyát, amelyben eddig a házi és gyámi pénztárak, a gyámi számvevőség, árvaszéki ülnökök szobái és árvaszéki régi irattár voltak elhelyezve. Az árvaszék megkapja a vármegyei számvevőségnek az új épületben levő helyiségeit ugy, hogy az árvaszék január 1-től háromfelé lesz elhelyezve, ami természetesen sem a feleknek, sem az ügymenetnek nem fog előnyére szolgálni. Remélhetőleg ez az állapot nem fog sokáig tartani, mert már az eddigi helyzet is türelmetlen volt s elképzelni is lehetetlen, hogy ugyanazon hatóság háromfelé legyen elhelyezve, a segédhivatalok, az irattár, kiadó-hivatal, iroda akkora messzeségben legyenek az előadók egy részétől, hogy egy negyedóraba kerüljön egy előirat betekintése.

Juniális. A zalaegerszegi szegény gyermekek karácsonyfa egylete nyári mulatsága vasárnap (15-én) volt a Baross ligetben. A választmány, mely ezuttal a rendezést egészen magára vállalta, már hetekkel előbb buzgólkodott a siker érdekében, a közönség azonban aránylag kevés számban való megjelenésével nem jutalmazta eléggé a közreműködők fáradozásait. Pedig alig van egylet városunkban, mely nemesebb célért küzdene; mely ép azokon segít, kikerül mindenki megfelekedezik: a ruhátlan szegény gyermekeken. Hajlandók vagyunk hinni, hogy a hívős időjárás okozta a részvétlenséget s reméljük, hogy jövőben nagyobb pártolásban fogják az egyletet részesíteni. Az anyagi siker azonban kielégítő, mert a jelen nem lévők nagyobb összeggel váltották meg belépő jegyüket. Összes bevétel volt 310 K 10 f, melyből 108 K 10 f kiadást levonva, maradt tiszta jövedelem 202 K. Felül-fizettek: Handler Istváné (Szt. Gotthard) 10 K; Udvardy Ignác, Dr. Szigethy Elemér 5—5 K; özv. Kántor Pálné 3 K; Kummer Gyula,

Németh Géza, Bozi József 2:80—2 K 80 f; Várhidy Lajos, Boshán Gyuláné, ifj. Riedlmayer János, Hajmási Imre, Faragó Béla, Dr. Árvay László, Lányi Kálmán, Dr. Fele Antal, Krosetz István, Varga Vilmos, özv. Botfy Lajosné, Kun Vilmos 2—2 korona; Legáth Kálmán 1 korona 80 fillér, Dr. Klein Lajos, Dr. Czinder István, Szalay László, Rohoney István, özv. Csoknyay Jánosné, Árvay Emília 1:60—1 korona 60 fillér; Tahy Rozália, N. N. 1:20—1 korona 20 fillér; Fángler Mihály 1 korona; Bódy József, N. N., Jakabfy Ödön, Dr. Kaszter Ödön 80—80 fillér. Utólagosan a következők felülfizettek: Dr. Halász Miksa, Dervaries Lajos 2—2 korona; Krosetz Gyula 2 korona; Weisz Sándor 4 korona. Bazártárgy 325 volt. Ebből 50 darabot az egyet vett, 275 darabot pedig a következők adományoztak: Legáth Kálmán, Heinrich W. és L. Faragó Béláné, özv. Tahy Rozália, Fángler Mihályné, Kummer Gyula, özv. Erdős Gézáné, Szirmay Béláné, özv. Csoknyay Jánosné, Fitos Mártonné, Fenyvesi Miksa, Trsztyánszky Ödönné, dr. Czinder Istvánné, Varga Vilmosné, Krosetz Istvánné, Somossy Nándorné. A választmány hálás köszönetet mond mindazoknak, kik felülfizettek, vagy nyereségtárgyakat küldöttek, vagy szelvényeket elárusítani szivesek voltak.

Távbeszélő Csáktornyan. A pécsi posta- és távirda igazgatóságának értesítése folytán a Csáktornyan létesítendő távbeszélő hálózat irányának megállapítása céljából a közigazgatási bejárást f. hó 13-án tartották meg.

Az első érettségi vizsgalat. Nehéz napok azok, mikor érettségi vizsgalatra készül a diák. Nyolc hosszú év munkájának gyümölcsét akarja aratni s hetekig drukkol, míg keresztül esik az írásbeli és szóbeli torturán, amelyet érettségi vizsgának neveznek. És azután kezébe adják azt a papírost, amely felszabadítja a diákélet fegyelmé alól és mikor berekeszti a gymnasiumi éveket, semmivé kvalifikálja az ifjút; olyan semmivé, akiből minden lehet. A zalaegerszegi állami gymnasiumban, amelynek mind a nyolc osztálya csak ez év elején állítatott fel, 18 és 19-én volt az első érettségi vizsgalat, amelyen Spittkó Lajos tankerületi főigazgató elnökölt. Az eredmény a kalkulusok után ítélve, nem elsőrendű ugyan, de legalább kielégítő. A nyolcadik osztályba járt 19 tanuló; évközben kimaradt 2; az osztályvizsgán megbukott illetve visszalépett 5; az írásbeli érettségiben 1; a szóbeli érettségiben 3. Jeles érettségi bizonyítványt egy tanuló sem kapott; jól érett négy lett.

Dunántúli kivándorlási kongresszus. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az összes dunántúli gazdasági egyesületek és a Dunántúli Magyar Közművelődési Egyesület közreműködésével a dunántúli kivándorlással kapcsolatos gazdasági és társadalmi bajok megvitatása s az orvoslás módjainak kijelölése céljából kongresszust rendez. A kongresszus helye: Siófok; ideje: 1902. évi június hó 28 és 29. napja. A kongresszus díszelőnöke: gróf Esterházy Ferenc. Társelőnökök: dr. Fenyvessy Ferenc és gróf Jankovich László főispánok. Főtítkárs: Szilassy Zoltán, az O. M. G. E. szerkesztő titkárja. A kongresszus három osztályban fog tárgyalni, úgymint: I. Termelési és értékesítő osztály. Elnök: báró Fiáth Pál, főispán; alelnök: gróf Hoyos Miksa; titkár: Czeglédy Tivadar, gazd. tanár. II. Birtokpolitikai, adó-, hitel- és közművelődésügyi osztály. Elnök: gróf Széchenyi Imre, alelnök: Sárközy Aurél főispán; titkár: Molnár József g. e. titkár. III. Kivándorlási osztály. Elnök: Reiszig Ede, főispán; alelnök: dr. Baán Endre, alispán; titkár: Voigt Ede g. e. titkár. Részvétel a kongresszuson. A kongresszuson résztvehet mindenki, tanácskozási és szavazati joga azonban csak annak van, aki a kongresszusi irodánál (Budapest IX, Köztelek-utca 8. sz.) tagul jelentkezik s a 4 K. részvételi díjat lefizeti. A kongresszus kiadványait a tagok ingyen kapják. Lelkészek, tanítók és községi jegyzők a 4 K. részvételi díj fizetése alól mentesek, miután a rendező-bizottság melegen óhajtja, hogy a nép legközvetlenebb vezetői minél nagyobb számban vegyenek részt a kongresszus tanácskozáiban. A kongresszus tagjai közül azok, a kik a Siófokon székelő helyi-bizottság által elszállásolásukról gondoskodni kívánnak, valamint kedvezményes vasuti igazolványra igényt tartanak, legkésőbb június hó 25-ig jelentkezhetnek a központi irodánál. Siófokon az ellátás és elhelyezés költségei a kongresszus tagjai részére a következő kedvezményes

árakban állapították meg: 2 ember egy szobában elhelyezve, reggeli (kávé, tea, tej, csokoládé) ebéd (leves, előétel, sült, tészta) vacsora (sült, tészta) 8 K; ugyanezen ellátás szoba nélkül 6 kor, ellátás bor és sörrel 2 koronával több, csak ebéd 4 K, csak vacsora 2 K, itallal. A kongresszust illető minden kérdésben fölvilágosítást bárkinek szivesen ad a központi iroda (Budapest, IX. Köztelek-utca 8.)

Ezred összpontosítás. Julius hó 3-án Nagykanizsán összpontosítják az egész 20. honvédelmi gyalogezredet, illetve az ezredtörzshöz csatlakozik a körmenyi zászlóalj és a fiemei század. Az összpontosított ezred július végeig marad Nagykanizsán.

Tarka színpad. A fővárosi színházak egyes tagjaiból alakult ugynevezett „Tarka színpad”, mely a nyári szünet alatt az ország különböző nagyobb városait bejárja és művész estélyeket rendez, e hó 18-ára hirdetett nálunk is előadást; azonban az elmaradt. Elmaradt pedig azért, mert Szombathelyen e hó 17-én tartott előadást és közkívánatra még egy estélyt kellett rendezniök; 19-én meg Veszprémben, 20-án Székesfehérváron hirdettek előadást, ezeknek az elhalasztása sok költséggel járván, az itt hirdetett előadást kénytelenek voltak elhalasztani.

Becsapott vásározó. Egy zalamegyei gazdálkodó embert két agyafutur vásári tolvaj egy már régen ismert praktikával csapott be egy veszprémei vásáron. A becsapott maga resteli legjobban az esetet, azért a nevé jobban lesz elhallgatni. A gazda ökröket akart venni s az állatvásárt járta, ahol két ügynök forma ember csatlakozott hozzá. A vételről azonban inkább lebeszéltek, azon ürügy alatt, hogy a jóraváló ökröket nem állítják ki a vásárra, hanem a városvégi kis koresmák udvaraiban hajtják össze. A két ember el is vezette a gazdát több koresmába, ahol ökrök ugyan nem voltak, de jó bort mértek s mindenütt megittak egy-két litert. Egyik ügynök közben elvált a társaságtól, később azonban előkerült és nagy sopánkodással előadta, hogy ellopták a bugyellárisát. A gazda sajnálkozott, a kárvallott ember pedig elkeseredésben meggyanusította a társát is, meg a vidéki gazdát is. A gyanúsított ügynök megharagudott s méltatlankodva mondta a vesztesnek, hogy kutassa ki. A kárvallott neki is ment a zsebeknek s alaposan kikutatta, de nem talált semmit. A gazda nem akart gyanu alatt maradni; szintén megmotoztatta magát. Miután nála sem találtak meg a keresett bugyellárist, a sopánkodó vesztes boosánatot kért és elszaladt esendőörök után. Néhány perc múlva a másik ügynök is bucsuzni akart s el is illanhatott volna társa után, ha a gazda abban a pillanatban észre nem veszi, hogy a társája hiányzik. Nyakon esipte tehát az atyafit, aki eleinte semmit sem akart tudni a bünszövetségről, de mikor esendőörökkel fenyegették s másrésről azt az ígéretet kapta, hogy ha nyomra vezet, ép bőrrrel menekülhet, jobbnak látta elvezetni a gazdát egy vendéglőbe, ahol társa már várakozott rá. A gazda a társát visszakapta; jutalmul pedig kiszolgáltattott a szélhámosoknak egyenként egy pofont, akik az erélyes fellépés ellen sem mertek tiltakozni. A gazda csak utközben vette észre, hogy a tolvajoknak mégis sikerült az óráját elemelni. Tekintettel arra, hogy az óra csak ezüstből való volt és legfeljebb 20 korona értéket képviselt, ennyit pedig a két pofon is megért, nem kereskedett tovább.

Villámcsapás. A múlt hétfőn Karmaeson Dömötör Bódi háromhetes feleségével, István Pistával s ennek feleségével kukoricát kapált a mezőn. Délután hirtelen vihar keletkezett. Dörgött, villámlott s a munkások siettek menedéket keresni. A két asszony összebujt, valamivel távolabb állott a két férfi. Egy hatalmas villám hasította végig a szürke felhőket s rettenetes detonáció következett. Dömötör és István kábultan estek össze, a két asszonyt pedig a villám agyonütötte.

Pinceverés. Özveggy Nagy Imréné újváros-utcai lakosnak a budavölgyi fordulatban van a pinceje. Az elhanyagolt, rozszant épületről senki sem hinné, hogy gyöngyöző nedűt, jó, zamatos karcost rejt magában, melyet tulajdonosa féltve rejteget. Valaki mégis megsejtette mert folyó hó 17-én éjjel betört a pincébe, ott jólakott borral, azután mintegy 50—60 liternyit hordóba fejtett és azt ellopta. Többen lehettek a tettesek, mert úgy látszik lakmározhattak is a pincében. A pince ajtaja, melyet ketté hasítottak, mint-

egy 10 cm. vastag lévő, sok munkát adhattott. A rendőrség a helyszínén megjelent s megindította a nyomozást.

Meghívás hegyközségi gyűlésre. Jánka hegyközség 1902. évi június hó 29-én délelőtt 9 órakor Zalaegerszegen, a városháza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a hegyközség tagjai meghívotnak. A közgyűlés tárgyai: Jánka hegyközség szervezeti- és rendszabályai 4. 9. 12. 13. 19. 20. 28. 33—38. 42. 53. és 54. §-ainak a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 101991/VIII. 1901 számú leiratához képest leendő módosítása s az ezen módosításhoz képest a szervezeti-és rendszabályoknak átalakítása.

Halál tolatás közben. F. hó 16-án este 9 órakor a murakereszturi állomásban Kerber Pál kalauz a kocsik ütközői közé került, amelyek állkapasát és összes bordáit összetörték. Nagykanizsáról a pályorvos külön segélyvonaton ment a szerencsétlenség színhelyére; a sérültet még ugyan életben találta, de az orvosi tudomány mit sem használt, mert a szerencsétlen kalauz két órai kínos szenvedés után meghalt.

Verekedés. Nálunk ritkán mulik el vasárnap, hogy egynehány embernek be ne kólintsák a fejét, vagy egy-két oldalbordáját meg ne ropogtassák. A múlt vasárnap Olában különböző emberek össze két cimpora: Hauer Ferenc és Pregli Antal. Előbb példás rendben mulattak egymással, utóbb azonban összeveszték és egymást úgy megütlegelték, hogy a harc nemesak véres nyomokat hagyott maga után, de emlékeztetéssé teszi azt a napot azért is, mert az ágyat kénytelenek voltak néhány napig őrizni.

Elgázolás. Szabó Ferenc andráshídfai kocsis a vasutállomás közelében olyan vigyázatlanul hajtott kocsijával, hogy az uton dolgozó Valenti Mátyás napszámot a ruddal ellökette s kocsijával rajta keresztül ment. Valenti kezein s teste egyéb részein kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedett. A vigyázatlanul hajtó kocsis ellen a hatóság megindította a vizsgálatot.

Veszélyes csavargó. Leitner József 58 éves beszterezebányai születésű s illetőségű cipész legény a minap bement a helybeli királyi tanfelügyelő lakására s ott koldult. Meglátta ezt egyik rendőr és utána menve kérdőre vonta a csavargót. Ez hirtelen egy élesre fent görbe kést rántott elő s avval fenyegette a rendőrt, ha el nem bocsátja, leszurja őt is, magát is. A bátor rendőr azonban nem ijedt meg, hanem erélyesebben lépett fel a csavargó ellen, lefegyverezte és bekísérte a laktanyába, ahol kihallgatták és mert hatóság ellani erőszak bűntette látszik főforogni, átkísérték a királyi ügyészséghez.

Méhészeti tanfolyam. A földmívelésügyi miniszter a gödöllői állami méhészeti gazdaságban folyó évi június hónapban néptanfótk, augusztus havában lelkészek számára négy-négy hétig tartó méhészeti tanfolyamot fog tartatni. Folyamodványok fölöttes hatóságok útján a m. kir. méhészeti felügyelőséghez (Budapest I. Krisztina-körut 91. sz.) június 25. illetőleg június 25-éig nyújtandók be. A tanfolyamra fölvettek ingyen ellátásban főgnak részesülni.

Csirke lopás. Szép csirkéket neveltek Ujházi-éknál a császi-utcaiban. A nagyobbakat tiszta buzaszemekkel etgették, hizzanak, kövéredjenek, mert vendégeket vártak, kedves vendégeket, a kiket jó izletes peesenyével akartak megraktálni. Nap-napint többször vizsgálgatta a gondos házi-asszony a ketrecek, gyönyörködve a mindinkább kövéredő csirkék csiripelésében. Ó de ez az öröm nem tartott sokáig. Egyik éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Ujháziék udvarára és a már gömbölyödő csirkéket egytől-egyet ellopták.

Tagadhatalanul az első helyet foglalja el ma a Kathreiner-féle Kneip maláta kávé, úgy pótkávé gyanánt a babkávéhoz, valamint annak teljes pótlásakép. Ezt pedig annak a körülménynek köszöni, hogy egyél előnye mellett egyedül tartalmazza a babkávé ízét és zamátját. Elsőrangú szaktekintélyek számtalan véleményei bizonyítják ezt. Pettenkofen, hirneves tanár, következőleg nyilatkozik: „A kávéhoz hasonló ize által minden egyéb kávépótlékot lényegesen felülmul.” Mások azt mondják: „A pórkölt babkávé kiválóan átható illatú és ízével bir.” „Zamatja különösen erős, kávészerű és tiszta.” „Kimutatható mennyiségben oly zavaros alkotrészeket tartalmaz, a melyek a babkávé tulajdonságai.” „Többszöri kísérletek egyezően azt

eredményezték, hogy a babkávéhoz igen közel álló készítménynek jelezhető. »Zamatos anyagok tartalmával fogva a Kathreiner-féle maláta kávé élvezeti értéke a tulajdonképeni kávéhoz igen hasonló.« stb. stb. Ezek után érthető, hogy mint izletes és egészséges családi kávé, mindjobban befészkelje magát.

Körrendelet a gyermekmenhelyekről. A belügyminiszterium körrendeletben értesítette a törvényhatóságokat, miszerint az 1901 évi VIII. t.-cz. folyamán május 15-én a Fehér-Kereszt Országos Lelcház Egyesület tulajdonát képező, de a belügyminiszterium által bérbevett épületekben az állami gyermekmenhely működését megkezdte. Ezzel egyidejűleg megszűnt a Fehér-Kereszt azon joga, hogy a talált vagy hatóságilag elhagyott nyilvántott, 7 éven aluli gyermekeket az országos betegápolási alap terhére gondozásba vegye. Ez ügykör f. évi május hó 15-e óta kizárólag a budapesti állami gyermekmenhelyet és a budapesti Fehér-Kereszt Országos Lelcház-Egyesület által fenntartott 11. főkéntintézetet, u. m. a békésgyulai, kassai, szombathelyi, szegedi, temesvári, aradi, nagyszőlősi, munkácsi, rimaszombati, szabadkai és nagyváradai intézeteket illetően meg, a belügyminiszter felhívja a törvényhatóságokat, értesítsék alantás hatóságait, miszerint minden elhagyott nyilvántott, 7 éven aluli gyermeket gondozásra kizárólag az említett intézetekbe utaljanak be.

A jég mint gyorsáru. A gyenge tél folytán uralkodó jéghiány miatt Láng Lajos kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a m. kir. állam vasutak vonalain, valamint a kezelésükben levő helyi érdekű vasutakon tetszés szerinti mennyiségben, az előirt csomagolás mellett, valamint csomagolatlanul egy fuvarlevéllel legalább kétezer klgr. súlymennyiségben feladott jégküldemények gyorsárúként való szállítás mellett kedvezményes díjtellel szállítsanak. A miniszter felhívta az önnálló díjszabási joggal bíró vasutakat is hasonló kedvezmény nyújtására.

Magyar Leszámitoló- és Pénzbeváltó-bank, ezen előzékenységről általánosan ismert, előkelő fővárosi pénzintézet mint értesülünk újabb jelzalogosztályt nyitott s ajánljuk mai számunkban megjelent idevonatkozó hirdetését különösen gazdaközönségünk figyelmébe.

Gumipuskák. A gumipuskák veszélyes módon kezdenek ismét városunkban elterjedni. Majd naponkint hallunk panaszokat arról, hogy itt, vagy amott tettek kárt ilyen eszközzel emberben, állatban, vagy az ablakokban. A rendőrség szigorú utasítással látta el közégeit ez irányban. A kinél tehát ilyen gumipuskát találnak, érzékenyen megbüntetik. Jó lesz a parittyákat sutba dobni.

Az evodák szünideje. A vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet intézet valamennyi tanfelügyelőhöz, melyben felhívja figyelmüket arra, hogy a kisedevodákban az egy havi szünidő csak a tél folyamán engedélyezhető, nyáron pedig, mikor a szülők a nagy munkaidő alatt a házon kívül vannak, az evodák kora reggeltől estig nyitva tartandók és a helyiség heti nagy tisztogatására és surolására legfeljebb egy fél nap és pedig, amennyiben az ünnepnapra nem esik, a szombat délután használtassék fel. A miniszter végül kijelenti, hogy a rendelet meg nem tartását a legszigorubb fegyelmi megtorlás alá fogja venni.

Gazdasági tudósító. A földmivelési miniszter Sanveber József zalabaksai földbirtokost az alsólendvai járásra állandó gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Katonai gyakorlat. A m. kir. varasdi 10 honvéd huszár ezred törzse és 1. osztálya (2 törzstiszt, 19 főtiszt, 217 legény és 226 ló) a megye területén való átvonulás közben június hó 2-án Benkoveczben és 2-án Beesehelyen lesz beszállásolva.

Fiatai gonosztevő. Fus Iván kotori lakós 17-éves fiu június hó 19-én este Herg Mihály kotori lakós 10 éves fiut a mezőn kapával agyonütötte. A kis fiu nem akarta a kalapja mellé tűzött rózsát Fusnak odaadni s ezért kellett medhálnia.

Egerszegi Jancsi. Sokan emlékezhetnek még arra az elhagyott fiura, akit Egerszegi Jancsi néven ismertünk. Valahol egy mezei uton találta a esősz a siró fiut, akit valószínűleg koldusok birtak az Isten irgalmára. A gyerek csak annyit tudott, hogy Jancsi a neve. Hozzá tartozóit nem

találták fel; ezért a város vette pártfogásába; elnevezte Egerszegi Jánosnak és telneveltette. Egerszegi János azután katona lett és kiszolgált három esztendő, most pedig kóborol a nagy világban. Nagy dicsőséget azonban nem szerez a városnak. Most is körözés alatt áll, mert Felsőcsatár vasmezei községben ellopta a szállópajtásának, Biró János szobafestő segédnek a bórondját, a benne levő ruhával együtt.

Erdőéri szakiskolák tanulóinak felvétele tárgyában pályázati hirdetés jelent meg, mely szerint a királyhalmi, vadászerdei, lipótújvári és görgény-szentimrei m. kir. erdőéri szakiskolákba, részint saját költségen, több tanuló fog felvétetni. A pályázati kérvények július hó 15-ig a földmivelésügyi miniszteriumhoz adandók be. A felvételre vonatkozó feltételek a vármegyei alispáni hivatalnál, a zalaegerszegi, m. kir. áll. erdőhivatalnál, a tapolezai, nagykanizsai és alsólendvai m. kir. járási erdőgondnoknál tudhatók meg.

Jó barátok. Jó barátok voltak Pete Károly és Góczán József helybeli napszámosok annyira, hogy alig tudtak egy napig is egymás nélkül élni. A múlt vasárnap munkás ünnepélyen is együtt mulattak Kaszaházán a késő éjszakáig. Mikor azonban a különböző borfajtákat végig kóstoltatták, ezeknek a gőze a fejükbe szállt, megfellekdeztek a jó barátságáról s összeszólkoztak. A szóváltást tettelegesség követte, minek folyamán Góczán leharapta az ő kebelbarátjának az egyik ujját s ezzel az éj leple alatt a kert-helyiségéből kisonva, hazasiert. Pete, hogy megboszulja magát az ő jó barátján, utána ment, de nem érte utol. Kereste a lakását, de nem akadt rá. Ekkor úgy találomra néhány ablakot betört s fenyegetések közt lakására tért. A barátság a két férfi között ezzel véget ért.

Vásár. Zalaszentgróton a legközelebbi országos vásárt folyó június hó 24-én tartják.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra felhajtottak 45 drb szarvasmarhát s eladtak belőlük 28 darabot. Sertésekből felhajtásra került 200 drb.; eladtak közülök 15 darabot.

Vetőmagvak ára. Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *lucerna* 68—75 K; *lenmag* 17—18 K; *muhar* 13 $\frac{1}{2}$ —14 K; *régi mag (muhar)* 8—9 K; *lófogó tengeri* 8 $\frac{1}{2}$ —8 $\frac{3}{4}$ K; *vörös köles* 8—8 $\frac{1}{2}$ K.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 15-én a hivatalos adatok alapján *lépfene*: Sármellék 1 u., Szentgrót (polgár város) 1 u.; *veszttség*: Órség 1 u., Csonkahegyhát 1 u., Kányavár 1 u., Felsőrajk 1 u., Pusztaderics 1 u.; *ivarszervi hólyagos kiütés*: Bratonez 1 u., Cserenesőz 1 u., Deklezein 1 u., Dobronak 1 u., Felsőbisztricie 1 u., Felsőszenterzsébet 1 u., Petesháza 1 u., Rédiés 1 u., Bányavár 1 u., Belicza 2 u., Bottornya 2 u., Felsőpusztafa 2 u., VIII. Hegykerület 1 u., Lapány 1 u., Szentilona 1 u., Tótfalu 1 u., Zsedény 1 u., Mura-kereszturkollászeg 1 u., Zalaújlak 5 u., Beesehely 1 u., Csörnyeföld 1 u., Kerkaszentkirály 1 u., Szécsisziget 2 u., Tótszerdahely 4 u., Kisziget 1 u., Mikefa 1 u., Páka 7 u., Nagykapornak 10 u., Zalaapáti 2 u., Zalaszentmihály 8 u., Muravid 6 u., Badaesonytomaj 3 u., Zalalövő; *rühkór*: Balatonederics 1 u.; *sértésorbánc*: Lentiszombathely 1 u., Gyulakeszi 4 u., Haláp 4 u., Kővágóórs 2 u., Mindszentkál 6 u.; *sértésvész*: Kebele 2 u., Csáktornya 2 u., Dráva-szentmihály 2 u., Lapány 1 u., Órség 7 u., Bajosa 14 u., Csapi 1 u., Eszteregnye 11 u., Rigyác 1 u., Sormás 8 u., Beesehely 13 u., Kutfej 1 u., Szentpéterföld 6 u., Szécsisziget 1 u., Tótszerdahely 1 u., Tárnokoroklán 5 u., Zebeezke 2 u., Bucsa 14 u., Kotor 3 u., Novákovecz 3 u., Palovecz 4 u., Vullária 1 u., Arács 11 u., Balatonkövesd 10 u., Csupak 6 u., Gulács 1 m., 3 u., Nemesvita 1 m., Monostorapáti 1 u., Gellénháza 1 u., Zalaesény 6 u.

Egy jó családból való fiu tanoncul felvétetik Számek Adolf fűszer üzletében Zalaegerszegen.

Vasuti nyári menetrend. Zalaegerszegre érkezik: *Bobáról* 8 óra 39 p. reggel, 5 óra 45 p. délután, 9 óra 47 p. este. *Csáktornyáról* 9 óra 15 p. reggel, 8 óra 24 p. este. *Zalaegerszegről indul:* *Bobára* 5 óra 54 p. reggel, 9 óra 29 p. délelőtt, 4 óra 12 p. déltán. *Csáktornyára* 4 óra 59 p. reggel, 5 óra 52 p. délután. *Helyi közlekedés Zalaegerszeg és Zalaszentiván között.* *Zalaegerszegről Szent-*

ivánra indul: 6 óra 35 p. reggel, 11 óra 54 p. délelőtt, 2 óra 33 p. déltán, 8 óra 30 p. este. *Szentivánról Zalaegerszegre érkezik:* 7 óra 56 p. reggel, 1 óra 57 p. déltán, 4 óra 01 p. déltán, 9 óra 47 p. este. *Szentivánról indul:* *Szombathely felé* 7 óra 15 p. reggel, 1 óra 12 p. d. u. (gyorsvonat), 3 óra 13 p. déltán, 2 óra 17 p. éjjel. *Nagykanizsa felé* 5 óra 55 p. reggel (vegyesvonat), 12 óra 37 p. déltán, 3 óra 13 p. d. u. (gyorsvonat), 9 óra este, 2 óra 21 p. éjjel. *Nagykanizsáról* a vegyes vonat indul 5 óra 20 p. d. u., *Zalaszentivánra érkezik* 7 óra 04 p. déltán.

Irodalom.

A Pesti Hírlap a ránk következő új félére új jeles tárcáirók bemutatását helyezi kilátásba: új eredeti regényt ígér és Mikszáth Kálmántól nagyobb elbeszélést. A Pesti Hírlap naptára pedig — melyet a lap előfizetői teljesen díjtalanul kapnak, — 10—12 legelső hölgyirók dolgozatát fogja bemutatni, a szerzők aréképével együtt. Rég elismert dolog, hogy a Pesti Hírlap napilapjaink közt a leggazdagabb tartalommal jelenik meg, s vannak olyan specialis rovatai, melyeket egy más lapban sem lel meg az olvasó. Minden nap egy eredeti és egy fordított tárcát közöl; legbővebb sport- és vegyes-rovata van s Szerkesztői üzenetei közkedvelt olvasmánya a közönségnek. Előfizetőit külön kedvezményekben is részesíti, melyeket azonban csak az biztosíthat magának, aki — habár csak havonként újítja meg az előfizetést — a lap állandó előfizetői közé tartozik. Azért ajánljuk a félvéi forduló alkalmából olvasóközönségünk szives figyelmébe a Pesti Hírlapot, melynek előfizetési díja egy hóra 2 K 40 f, negyedévre 7 korona s a Divat Szalon című leggazdagabb és legdiszesebb divatlappal együtt, melyet Szabóné-Nogáll Janka oly kitűnően szerkeszt, negyedévre 9 korona. Az előfizetési összeg a Pesti Hírlap kiadóhivatalához (Budapest, V., Váci-körút 78) címzendő.

„Kis Lap“ Forgó bácsinak ez a régen bevált gyermeklapja, formában és tartalomban megifjodva folytatja nemes hivatását a gyermek nevelés körül. Hétről-hétre sok gyönyörű képpel és olvasni valóval megrakodva köszönt be előfizetőihez, egyformán szórakoztatva és oktatva az apróságot. Forgó bácsi és Roboz Andor szerkesztők az írónak egész seregét mozgósítják, hogy a „Kis Lap“ változatos és bő tartalma ne csak mulattassa, hanem gyönyörködtesse a kis olvasókat. Mind ennek a hegyébe a „Kis Lap“ gyermekujás előfizetési ára olyan csekély, hogy minden szülő könnyen megszerezheti. Negyedévre csak 2 korona. Megrendelő cím: „Kis Lap“ kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut 54.

„Háztartás.“ A magyar gazdaasszonyoknak ez az egyetlen lapja ma már nélkülözhetetlen minden háztartásban. Havonként 3-szor jelenik meg, a háziasszonynak minden elképzelhető gondjára kiterjedő figyelemmel ér tapasztalatokból leszűrt tanácsokkal és útmutatással. A „Háztartás“ tartalmát szépirodalmi és divatrész, számos illusztráció is tarkítja, mindez csinos kiállításban. A „Háztartás“-t Kürthy Emilné szerkeszti és az Athenaeum r.-t. adja ki. Előfizetési ára $\frac{1}{4}$ évre csak 3 korona. Megrendelő cím: „Háztartás“ kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54.

A Kert, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap f. évi 11-ik számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, dízkertészet, tárcá, baromfiak, méhészet, közlelő és távolról, elősdiék, lugas, faiskola, gép- és eszközlétár, világszemle, hírek, rovartan, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, fametszetek. Ára a havonként kétszer megjelenő szaklapnak 6 K, kertészek részére 4 K egy évre. Előfizetheti a lap kiadóhivatalában Budapesten VII Rottenbiller-utca 33. sz. a.

„Magyar Bazár“ Az ifj. Lónyay Sándorné és S. Hentaller Elma szerkesztésével és az Athenaeum r.-t. kiadásában megjelenő „Magyar Bazár“ nemcsak tartalom tekintetében, hanem külső kiállításával is vetekedhetik a külföldi legelőkelőbb divatlapokkal. A divatrész színes és egyéb ábrái, szabásmintái, divattudósításai nemcsak szemrevalók, hanem célszerűek és főleg a legfrissebb hajtásai a folyton változó izlésnek. A szépirodalmi rész valóságos tárháza a sok tudnivalónak s találkozó helye a szépirodalom első rangú művelőinek. A „Magyar Bazár“ havonként kétszer jelenik meg. Előfizetési ára $\frac{1}{4}$ évre 3 korona. Páratlan kedvezmény: ingyen kivágott szabások és mintarajzok. Megrendelő cím: „Magyar Bazár“ kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut 54.

A „Tarka Szinpad“ nagy sikereket aratott pompás műsorával két hónapi vidéki körúton van. Előadott műsorszámait mindenkinél kedves emlékekben maradnak. Klökner Ede budapesti zeneműkiadósnál, a kinél „Tarka Szinpad“ összes műsorszámait megjelentek, ép most jelent meg és küldetett be hozzánk: A „Tekintetes úr!“ dalos cigánytörténet. Szövege Kalotay Sándortól, zenéje Lányi Ernőtől éneklő Baumann Károly. Ára 1 korona 60 fillér. „Forgalmi akadály“ vasutas kuplé Kalotay és Donáthtól éneklő Kornai Berta. Ára 2 korona, és Huber Sándor „Tarka Szinpad induló“ összeállítva a „Tarka Szinpad“ legszebb dallamaiból. Ára 1 korona 50 fillér. A műsor összes számai megrendelhetők Klökner Ede zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VIII., Józsefkörút 22/24. s ajánljuk a zenepiac e mindvégig hazai termékeit lelkes közönségünk figyelmébe.

A régi London, az a London, amelyikbe Shakspeare érkezett, a XVI. század Londona. 300,000 ember rajzott a szűk utcákon, amelyeken nem járhatott kocsi, az urak hordszéken vitették magukat a szűk sikátorokon át, a melyekre kihordták az utcák szemetét. A Themze vize még ezüstösen ringott el a vár alatt, nem festette barnára a gyárak szennye. Hajóslegények kiabálva eveztek a vizen, kis csolnakokon keltek át az urak Blackfriars felé, a hol a színházak állottak; egyszerű deszkabódék, milyeneknek a Globe egy régi rajza mutatja őket. Egy pár évtizeddel ezelőtt egy kis csolnak vitte Shakspearet a színházak kis kerek köpenyében, a melyen társulata védurának címere csillogott s hallatta a szomszéd csolnakok utasainak ajkán, meg az utcákon is beszélgetés közt megcsendülni legszebb sorait Troilus szerelmi esküjét, Faltaff kacagató mókéit s Richárd lelkes szavait: „A mig hű marad magához Anglia, nagy és szabad.” S Anglia akkor lépett be világtörténeti kapuján. A Themzén ott horgonyozott a Drake hajója, mely körül hordja a világ körül Anglia lobogóját. Ezeket tárgyalja a „Nagy Képes világtörténet” most folyó kötete. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik egyetemi tanár, ki egyúttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérével. Megjelenik minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest VIII. Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés ntján, havi részletfizetésre is.

A dohányzásról.

Istenemben boldogult szépapám meleg nyári délutánokon kiment a méhesbe, a Leibkammerdiener, Penyigei uram meg vitte utánna a — longát. A méhesben aztán leült barnabőr-foteljába, föltette az okuláriumot, és egymásután nézegette végig azt a sok temérdek irást, rendeletet meg Handehsreibent, amelyet az ő ura, a nagy császár küldözgetett neki Bécsnek városából.

Mig ő kegyelme a szarkalábbötös német pak-samétákkal bajlódott, addig Penyigei uram elkészült a longával.

Gyöngéd szeretettel, finom szarvasbőrrel megtörülgette a diófa-szinre kiégett tajtékot, az ezüst kupakot, amely a bécsi Stöckel-kastélyt mintázta, és Kaunitz Vencelnék volt az ajándéka, aztán teletömte selymes levelű csetneki dohánynyal, kiesiholt, a jóféle szagu ürömtaplót nagyujja és hüvelyke körmeivel szakértelemmel megmegnyomogatta, és átadván a készséget, tiszteletteljesen szólott:

„ — Szuperál már, kegyelmes uram . . . placeat.
— Gratias ago . . . ich danke . . . felelte szépapám, a józefiniszitikus időkben divott két-nyelvűséggel, aztán átvette — a pipát.

Korunk ideges fia nem ér rá már annyit bajlódni egy olyan szerszámmal, amelynek majdnem annyi ápolás kell, mint egy gyereknek. Aztán meg nagyon megfogyatkoznak a Leibkammerdienernek is, akik őseink beeses személyét és longáit gondozták.

Az utódnak legfeljebb Feri pincér szolgál gyufával, s rohanva egyik asztaltól a másikhoz, nincs ideje holmi óeska táblalírós dohánykazánok etetésére.

De azért ma éppen olyan kedves az emberiségnek ez az illatos fű, mint volt szépapánk korában. Nem vesztett semmit népszerűségéből, csak követte az átalakulás törvényét — szivarra, cigarettává finomodott.

A középkorban a pápák bullákat adtak ki a dohányzás ellen, és a ki áthágta a tilalmat, azt szigorúan büntették.

Nálunk is volt idő, hogy az igazságszolgáltatás, elrettentő például a pipaszarat ütötte át a dohányos ember orrán, és így kötötték ki a piaera, a helység csufjára.

Ma már ilyesmitől nincs mit félni és legfeljebb szenzitív, migrénes asszonyok nem türik a füstöt.

Pedig ha tudnák, hogy a munkával, gonddal halmozott férfiembereknek milyen univerzális, gyógyító balzsama ez a szürkés fodrokba gomolygó felhő!

Poéták, írók ezért is többnyire kedvelői voltak a dohányynak. Petőfi dalaiban számtalanszor előfordul a pipa s még kályhának is használja,

mert debreczeni hideg szobájában forró agyagán melengeti gémberedett ujjait.

Egy régiebb költőnk csak finnyás orroknak nem tetszőnek mondja pipáját és a külföld irodalma is sokszor foglalkozik vele.

Igy Scheffel Sakk király című vigjátékában egy helyen valóságos dythirambban dicsőíti a dohányt.

A dohányosok, éppen úgy mint a kártyások, borisszák, turisták és más egyéb isták, számtalan válfajhoz tartoznak.

Első sorban vannak szenvedélyes és nem szenvedélyes füstölők.

A szenvedélyes dohányos alig nyitja ki reggel a szemét, cigarettát dug a szájába.

Előbb való ez a mozdásnál, evésnél, lapok olvasásánál. Mig öltözködik, folyton cigarettáz, aztán reggelihez ül és a lapok olvasása közben jön az igazi élvezet — egy vastag, sötétbarna dohánytekeres.

A passzionatus dohányos mindig a sötétbarna szivarokat válogatja, mert ezek erősebbek; — többnyire pesszimista, gyomorkatarrhusos, mert a mértéktelen dohányzás tudvalevőleg kártékonyan hat az emésztő szervekre.

A reggelizést követő szivar csak bevezetése egy hosszú füst szimfóniának, amely éjfélkor, a gyertya elfújása előtt, egy vékonyka princess cigarettá-akkorddal ér véget.

A közömbös dohányos rendszeren csak azért dohányzik, mert valamikor az édesapja is dohányzott és mert diák korában rákapatták a pajtásai.

A legeslegfinomabb Henry Clay vagy Bock a C:a nem lelkesíti föl és a sarki szatócsnál, kávé- és avas héringszagot magába szívott polgári británikát éppen olyan lelki nyugalommal szívja, akár Habanah illatos termékét.

A kezdő szivaros, koczapipásnak mondták a régi jó időkben, rendszeren a leggyöngébb szivar-nemekben kezdi.

A tubus alakú manilla, a kurta damas, meg a halványbarna, vékony, hosszú panatellas voltak az én síhederkoromban ilyen par excellence kezdő szivarok.

Természetesen, mikor már egy ilyenre rá merem gyújtani, tul voltam az első stádiumon. Előbb még csak a nagyanyám által ecetágyanak elkészített, szárított theát csavargattam a millygyertyát takaró goldpapier-ba és azt füstöltem verejtékező homlokkal és kóválygó gyomorral.

A thea-cigaretták kora azonban egy monstre tengeri betegség után teljesen lejárt, annál inkább, mert annak a háromemeletes háznak, amelyben laktunk, összes partejjai deputációba jöttek a nagyanyámhoz, remonstrálni az ellen a perverzus illat ellen, amely ezekből a milly-gyertyás papirosokból kiáradt. Nagyanyám ünnepiesen fölszabadított a dohányzásra és ezentul minden nap kijárt két panatellas.

Most nem tudom milyen szivarokon tanulják ifju véreim a dohányzás nemes mesterségét, de azt hiszem, nem igen megy az másként, mint anno thea-cigaretta.

A kezdő pipás rendszeren titokban gyújt rá az első szivarra vagy cigarettára. És talán éppen olyan vágygyal, éppen olyan dobogó kebellet, mint mikor a sötétes lépcsőn meg meri csókolni azt a kis felsőbb lányt, akivel együtt járt a tánciskolába.

Rágyujt — és a férfiaságnak hozott első áldozat kékes füstje vigan karikázva, bolondos, szeszélyes gomolyokban száll az ég felé.

Feje kissé megszedül, ajkát marja a dohányléc keserű utóíze és mire körültekint, eloszlott a füst és vége a szivarnek.

A kis nebuló pedig indul haza, — de csak később, hosszú, hoszu évek után jut neki eszébe ez az első szivar, első szivarjának szétfoszlott füstje és csak akkor mondja anyéginai borongás-

sal, hogy milyen hiábavaló álom, fantazmagoria is ez az élet, amely alig kezdődött, máris véget ér és nem egyéb mint füst, ostoba füst, ami elszáll és nyoma sem marad.

Szerencse, hogy ezeket a meditációkat sohasem az első szivásnál és első csóknál teszik, mert ebben az esetben régen megbukott volna minden trafik és kihalt volna az emberiség.

A dohányosok egy nagyon intelligens fajtája a szivargourmet. Ez sokáig válogat, öt-hat szivart a kezébe vesz, műértőleg megropogtatja, és már alakjáról, színéről, fogásáról megösméri, melyik a jó szivar.

Aztán elvégja a szivart, még pedig többnyire nem egyenesen, hanem két szivalaku bemetszés-sel; az ellenkező oldalról kifújja belőle a dohányport, csak aztán gyujt rá nagy szakértelemmel, a gyufa vagy a légszesz lángjában minden oldalról megforgatva a sima dohányleveleket.

A tárcairók nagy atyamesterétől Ágai Adolf-tól hallottam egyszer, hogy Széchenyi István barbárnak mondta azt az embert, aki leharapta a szivar végét s azon szilánkosan, berepedezve, néha egészen elfoszolva vette a szájába.

Kedélyes füstölés közben jegyezte ezt meg a legnagyobb magyar, midőn egy alkalommal intimusai, Keeskeméthy Aurél és Danielik püspök, ebédelték volt nála döblingi magányában és egy fiatal dohányos leharapta előtte szivarja végét.

Némely egyént a féloldalt, vagy belül égő szivar is képes idegessé tenni. Volt egyszer egy igen szellemes nő ismerősöm, aki a legélénkebb társalgás közben megakadt, ha kívül egészen megszenesedett szivaromra esett tekintete.

Érdekes spécies a vasárnapi dohányos.

Olyanok értendők ezalatt a gyűjtőnév alatt, akik csak olyankor szivaroznak, ha valaki megkínálja őket.

Az ilyen ember nagyon szereti az édességet. Zsebei többnyire tele vannak csokoládé bonbonnal, égetett mandulával, amelyet időközben rágesál; sok tejes kávé iszik, legjobb vevője a gyümölcsös boltoknak és igen kevés hódítással dicsekedhet.

A nem pipás emberek ellen sajátságos averziójuk van az asszonyoknak, mert rendszerint tutyimutyinak, katuskának tartják őket. Természetes, hogy: nulla regula sine exceptione.

A vasárnapi dohányos, ha már nem kerülheti ki a füstölést, rendszeren gyenge szivart kér és minden szivarhoz egy pakli gyufát fogyaszt el.

Boldog, ha cigarettát oferál neki házigazdája, mert azzal legalább gyorsan elkészül.

Ami a cigarettázást illeti, nálunk mindössze tizenöt-husz éve jött annyira divatba, hogy ma már az eddig pipából dohányzott napszámos ember is cigarettát sodor a kőműves álványon, sőt a katonaviselt bakák a falukon is terjesztik a cigaretta divatját.

A dohányzás gourmetjei azt tartják, hogy mig a száraz, jól szelelő, nagyon közepszerű szivart, például trabukkót, británikát vagy a regalitást is el lehet szívni, addig a rossz cigarettánál valami rosszabb sincs, úgy hogy mig Windischgrätznek az ember bárónál kezdődik, addig a szivargourmetnek az egyiptomi szivar-káknál, a giubeknél és a kingnél kezdődik a cigaretta.

Ujabbban az elegáns világ különben teljesen hadat üzent neki. Fából készült, esont meg borostyán szopókájú matrőpipákból sáfrányszínű, édes illatu angol dohányt szivnak a legeslegdivatosabb gentlemanok.

Elmult nyáron én is vettem a velencei arkádok alatt egy ilyen füstölő szerszámot, de pórul jártam vele.

Az első itthoni, ebédutáni szieszta alkalmával indignálódva vette ki fogaim közül az asszony,

ugy vélekedvén, hogy ha már mindenáron pipázni akarok, vegyem elő a szépapám longáját, az remek darab és legalább a tradicióknak is áldozok, ha abból füstölök. Én azonban, mint aféle liberális hazafi, semminémű ócska rendiséget nem ápolhatok, annál kevésbbé, mivel a szépapám dohánykazánjának az etetésére egy vagyon szükségeltetik. Így megmaradtam a szivar mellett, ami internacionális és demokratikus füstölő szer szám, mert a legfinomabb, üvegtokba zárt dohánytekereset szívja a walesi herceg, de szívhatja a meggazdagodott hentesmester is — ha van pénze hozzá.

V. S.

Süketek hallanak.

»Die Illustrirte Welt« című folyóirat (Chiswerek High Road No. 626 London W) egy csodálatos gyógymódnak a leírását közli, melyet sükettség, fülzúgás ellen, bárki otthon, mindig jó sikerrel használhat. Az ujság ezen száma mindenkinek ingyen megküldetik, ha a címét az „Illustrirte Welt“ szerkesztőségébe beküldi.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		9.—	9.—
rozsa		7.10	7.30
árpa		6.—	6.50
zab		6.50	6.60
lóher		48.—	52.—
tengeri		6.—	6.50
bükköny		8.—	8.50
hajdina		—	—
fehértab		—	—
tarkabab		—	—
burgonya		—	—

Nyilt-tér.*

KRONDOREI A LEGJOBB NYALKAOLODÓ-GYÓGYVIZ.

Évenkénti előállítás 39 millió szelencze.

NESTLÉ-TEJ gyermekliszt
Teljes táplálék csecsemők és gyomorbetegnek számára legjobb havasi tejet tartalmaz.
Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

A bőr ápolása.

Berger orvosi és higiéniai szappanjai 1868. óta évről-évre növekedő forgalomban vannak és a legtávolabbi országokba is elterjedtek. A Berger theerszappan gyógyító erejét és desinfiáló hatását ezerszeresen kipróbálták. Mint nélkülözhetlen mosdó- és fürdőszappan napi használatra szolgál a Berger glycerin-theerszappan. A Berger orvosi és higiéniai szappanak az osztrák-magyar-monarchia, valamint a külföld minden gyógyszer-tárában kaphatók. Minden darabon látható az itt látható védjegy.

*E rovathon közölttekért felelősséget nem vállal a szerk.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Magyar Leszámítoló- és Pénzváltó-Bank

Budapest, V., Dorottya-utca 6. szám saját ház.
Befizetett részvénytőke 30 millió korona.

A bank újabbban a **Jelzálog üzletet** vette fel üzleti körébe.

Jelzálogkölcsonöket engedélyez FÖLDBIRTOKOKRA

és városi nagy bérházakra saját kibocsátású 4 százalékos záloglevelek alapján 20 éves, 30, 40, 50, 60, 65 és 70 éves törlesztésre a legelőnyösebb feltételek mellett. A benyújtásokat a leggyorsabban bonyolítja le; minden megkeresést 48 óra alatt válaszban részesít.

Zalavármegye nemesi pénztári és alapítványi választmányától.

Pályázati hirdetmény.

Zalavármegye nemesi pénztári és alapítványi választmányának kezelése alatt álló

Gáspár Vilmos-féle

évi 200 koronás üresedésben levő ösztöndíjért a pályázati kérvények a választ-

mányhoz Zalaegerszegre címezve, 1902. évi augusztus hó 1-ig beadandók.

Ezen ösztöndíjat csupán zalamegyei illetőségű műegyetemi hallgatók községi illetőségük igazolása és tanulmányi előmenetelüket igazoló lecke könyvük bemutatásával nyerhetik el.

Kelt Zalaegerszegen, 1902. ápril 9-én.

A nemesi választmány.

Bérbeadó üzlethelyiség.

Az özv. Unger Domokosné-féle házban egy

bolthelyiség,

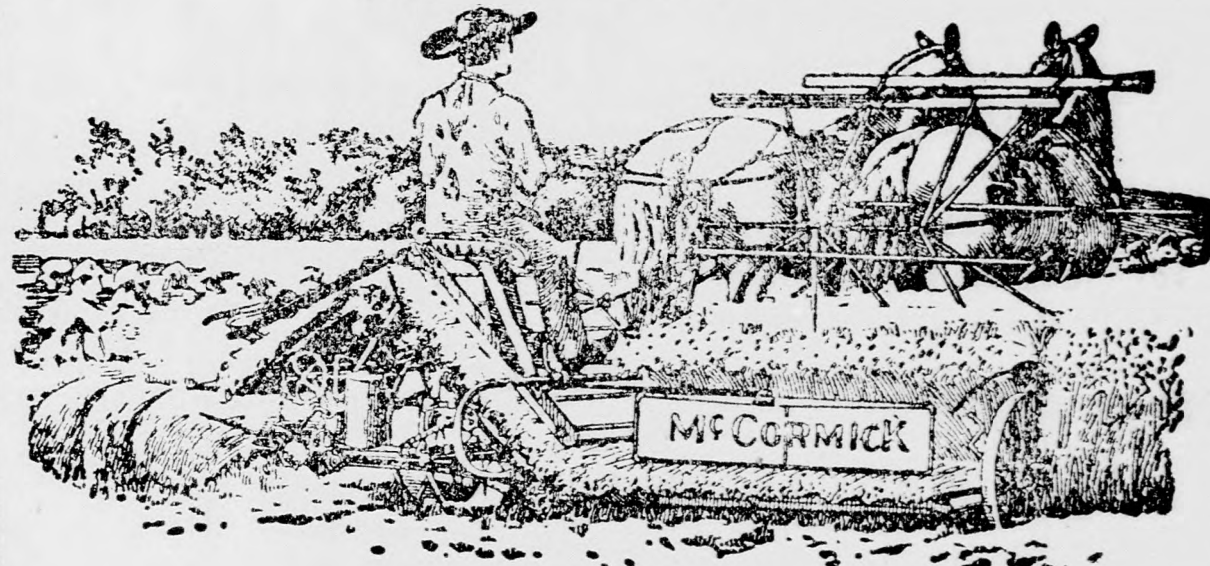
melyben jelenleg Unger Antal könyvnyomdája van, az 1902. évi november 1-től kezdődőleg

kiadó.

Bővebb felvilágosítás dr. Grünwald Samu zalaegerszegi ügyvédnél nyerhető.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.
(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép, Fűkaszalógép, Köszörűkészülék, „Daisy“ marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Kévekötfonal gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN igazgató.

Évi termelés: 362000 gép.

BUDAPEST, V. kerület, Váci-út 30. szám.

ALFA SEPARATOR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Tejgazdasági Gépgyár

BUDAPEST,

V., Balthory-utca 4.

GYÁRTELEP:

Petneházy-utca 8-10.

Szállít: mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket.
Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése.

Tejgazdasági telepek ujászervezése.

Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben.

Alfa Separatoraink eddig több mint 550 első díjjal lettek kitüntetve. Évi gyártás körülbelül 47.000 darab.

A

Brázay-féle

sósorszesz

nélkülözhetlen háziszer.

= Kapható mindenütt. =

ÖSTERREICHER SAMUmezőgazdasági gépek és varrógépek
képviselete**NAGYKANIZSA.**

Képviselevé a hazai legnagyobb gépgyárak.

Megrendelések elfogadtatnak: teljes gőzgarnitúrák, petrolum- és benzinmotorok, kézi és járgányosan cséplőkészletek, minden fajta vetőgépek, arató, fűkaszázó, szecskavágó, daráló, tisztító rosták, ekék, boronák, szivattyúk, gyümölcs- és borsajtók, szőlőzúzók és mindennemű gazdasági gépek és géprészekre.

Acetylen világítás és vízvezeték berendezés előnyös feltételekkel. Gépolaj, zsákok és vízmentes ponyvák.

Használt gépek ujjal becseréltetnek.

Acetylen világításról, vízvezetékéről és malomberendezéséről költségvetést és felvilágosítást kívánatra ingyen adok.

Gépjavitások gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

556/v. 1902. szám

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-e. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróság V. I. 340. sz. végzése által Komáromi Károly nemesapáti lakos végrehajtató javára Balog Sándor, Tamás János és Léránt Antal nemesapáti lakosok ellen 500 K tőke, ennek 1901. évi december hó 2-től járó 6% kamatja, úgy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt Balog Sándornál 750 koronára, Tamás Jánosnál 169 koronára, Léránt Antalnál 406 koronára becsült lovak, szarvasmarhák és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Aisónemesapátiban leendő eszközölésére 1902. június hó 30-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-e. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-e. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1902. június 10-én.

Nemes Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

SCHOTTOLA ERNŐ, BUDAPEST.

A ruggyanta (gummi) gyártás magyarországi megalapítója.
Műszaki központi üzlet VI. Andrassy-ut 2., Fonciére palota.

Ajánl a tavaszi szőlőszeti munkálatokhoz:

„SYMPLEX“

permetező, ~~~~~

„Egyszerűség“ szénkénegefcskendőt.Kézi-, fuvó- és hátán hordozható **KÉNPOROZÓKAT.**

Amerikai gummiojtószalagot, molyfcskendőt és lámpát.

Vegyítésza 99,8% tartalmu kékkövet, szicíliai finoman őrlött kénport.

RAFIAHÁNCROT

Angol aczélból készült szőlőmetsző ollót és ojtókést, stb.

Minták, árajánlat és árjegyzék ingyen és bérmentve.

כשר

A híres és legnagyobb

כשר

kalbász és füstölt húsfélék

gyárának főtelepe, amelyet a

bécsi koscher mészárosok

egyesülete tart fenn,

Bécsben, II., Praterstrasse 52. szám alatt van.

Ajánlja a n. é. közönségnek és Bécs, valamint a vidék árusítóinak kitűnő gyártmányu kalbászait, szalámiját, marhamarját, nyelvet stb.

saját vágásu

elsőrendű hizott ökreiből.

Nagy választékban vannak mindig friss áruk készletben.

Naponként szétküldés postán és vasuton.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon No. 4109. és 13.051. Osztr. postatakarékpénztár számla 802.454. Magy.

Postatakarékpénztár-számla 7.984.

Szőlőművelők és mezőgazdák számára!

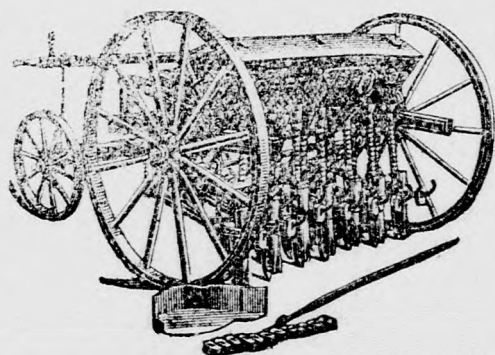
A szőlőtelepek befecskenkezéséhez, valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok, továbbá a szegecs és tormáncs teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa féle

szabadalmazott önműködő úgy hordozható, mint kocsira szerelt

„SYMPHONIA“

fcskendői a legjobbakkal bizonyultak, amelyek szivattyuzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fcskendőknek már sok ezerre menő példánya van alkalmazásban és számos elismerő bizonyítvány igazolja ezeken elvitatlanul kiválóságát minden más rendszerrel szemben.

A legjobb vetőgépek
Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű
„AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mindamellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. — A lehető legnagyobb munka, idő- és pénz megtakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket széna- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kiz. szab. mezőgazdasági gépgyárak **BÉCS, II., Taborstrasse 71.**

Több mint 490 arany-, ezüst- és bronzéremmel kitüntetve.

Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek. Képviselek és ismételadók alkalmaztatnak.

A szőlő
OIDIUM
betegsége ellen

a legjobb szer a

DR. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNPOR.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban à kilogramm 46 fillér;
10 és 5 kilogrammos zsákokban à kilogramm 50 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fujja; ajánlatosabb — mert a mustot nem bűdösíti — mint a tiszta kénpor vagy kénmáj.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.

Ott, ahol mult évben a peronospora nem tett kárt, de a lisztharmat igen, az **első permetezés helyett** elég rézkénporral a tőkét beporozni. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is.

A por kapható: Miklós János-nál Zalaegerszeg, Békefi Elek-nél Zala-koppány, Balogh Gyulá-nál Bal.-Henyé.

Kályharaktár.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és a magas arisztokráciának becses tudomására hozni, hogy itt Zalaegerszegen, Ujváros-utcában 31. és 33. számú saját házhelyiségemben levő

disz- és műkályha készítő telepem és raktáromon

minden, a mai kor és divat kívánalmainak teljesen megfelelő s választékos készletben levő **disz- és műkályhák**, úgy a legújabb „Secession“ és „Empirie“ rendszerű, díszes kiállítású kályhám, valamint építészeti **diszitményeim** vannak és a szilárdságért kezeskedve, azokat a legjutányosabb árban kiszolgálhatom.

S mivel minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a szíves megrendeléseknél mind pontosság, mind ipartárgyaim kifogástalan minőségbeni kiszolgálásával magamnak a megelégedésteljes bizalmat minél jobban megnyerhessem: tisztelettel megjegyzem még azt is, hogy üzlettelepem szintén az egyszerű s ugynevezett «Szemes» kályhák is díszes és szilárd kiállításban és a lehető legolcsóbb árakban kaphatók.

Ezeknél fogva a szíves megrendeléseket várva, becses pártolást kérek, s kiváló tisztelettel

Németh Gábor,
agyagdíz- és műkályha készítő.

Lakik Zalaegerszegen, Ujváros-utca 31., 33. szám alatt.

(Az 1896-iki ezredéves országos kiállításon kitüntetve.)

FÜRST SAMU

ZALAEGRSZEGEN, KAZINCZY-TÉR, ○○○○○○○○○○

ajánlja a nagyérdemű közönség b. figyelmébe és szíves támogatásába

f é r f i - s z a b ó

üzletét

és kész férfi ruhák raktárát

Egy jó családból való fiú tanoncul felvétetik

UNGER ANTAL könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

Egyedül valódi angol

BALZSAM Thierry A. gyógyszerésztől

közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyoltalma alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régibb betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiírja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgöresöt, kólikát és szokatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypocondriát és melancholiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpénész, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a fülbőfödést, valamint a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, úgymint hópörsenés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrész, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a felfájást, zúgást, szokatást, köszvényt, fülfájást stb. Tessék mindig vigyázni a zöld apáca-védjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb módszer egyenesen a gyarbai eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postállomásra 12 kesi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a legrégebbi sebeknél is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használata: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-csúz, dagadt lábknál, sőt csontszűnál is; ütött, szúrt, lött, vágott és roncsolt sebeknél; az idegen testek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebesedett lábknál. Eggett sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vér daganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb., stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada“ beégetve legyen.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer sohasem romlik el, ellenben minél régibb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellet teljesen ártatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatóak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.
Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél.